

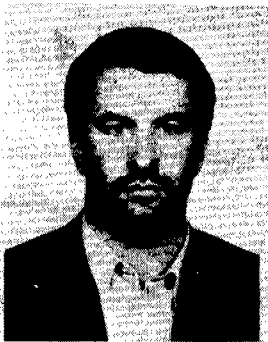
اشاره:

اطلاعات در دنیای تجارت، نقش بسزایی ایفا می‌کند. چه بسا اطلاعات نادرست از شرایط بازار و مقررات و قوانین حاکم بر تجارت سبب بروز خسارت‌های سنگین بر اقتصاد ملی و دست‌اندرکاران امور تجاری شود.

آگاهی از آخرین مقررات و ضوابط حاکم بر امر صادرات و واردات به بازرگانان کمک می‌کند که از فرصت‌های تجاری حداکثر استفاده را به نفع خود و اقتصاد ملی به عمل آورند.

تغییرات در مقررات و ضوابط حاکم بر امور تجاری اگرچه همواره با مخالفت بازرگانان روبه‌رو شده، لیکن همیشه در جهت منفی نیست، بلکه سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان در صدد هستند که فضا را برای تقویت و قدرت رقابت کالاهای صادراتی مساعدتر نمایند.

خبرنگار نشریه «بررسی‌های بازرگانی» در گفت‌وگو با آقای علی کفاشیان، مدیر سیاست‌ها و مقررات ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی، آخرین تغییرات حاصله در مقررات تجاری را به بحث و گفت‌وگو نهاد که ماحصل آن را در این شماره می‌خوانید.

بود.

برای صادرکنندگان واقعی، پیمان ارزی امتیاز است

■ نحوه برقراری نظام پیمان ارزی و مقررات واردات در

برابر صادرات چگونه بوده است؟

□ به موجب مصوبه هیأت دولت در تاریخ ۷۳/۱۱/۱۵ و سپس مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در تاریخ ۷۴/۲/۳۰، صادرکنندگان کالا موظف شدند که برای صدور کالاهای غیرنفتی، پیمان ارزی بسپارند. این پیمان آنها را موظف می‌سازد که ظرف مدت تعیین‌شده، ارز حاصل از صادرات خود را به نظام بانکی کشور معرفی کنند. این مقررات تا پایان سال ۷۴ ادامه داشت و ارز حاصل از صادرات غیرنفتی با نرخ ارز صادراتی از صادرکنندگان خریداری می‌شد. کمیسیون نرخ‌گذاری مرکز توسعه صادرات ایران مسئولیت تعیین قیمت کالاهای صادراتی را به عهده داشت. البته مهلت فروش ارز صادرکنندگان به نظام بانکی متفاوت بود.

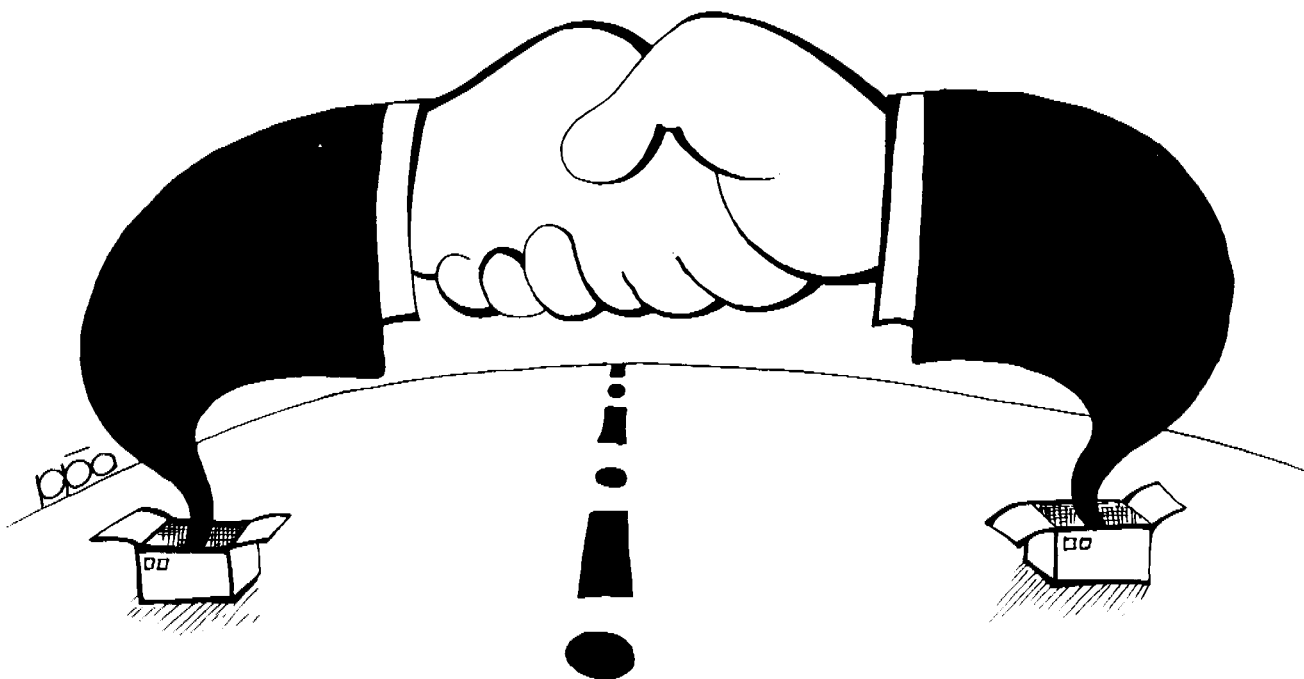
برای رشد صادرات کالاهای غیرنفتی از آغاز سال ۷۵ مقرر شد که بخشی از ارز حاصل از صادرات این کالاها برای واردات به صادرکنندگان واگذار شود. این رقم برای کالاهای صنتی ۵۰ درصد و برای سایر کالاهای صنتی، کشاورزی و... ۳۰ درصد

○ برای رشد صادرات کالاهای غیرنفتی از آغاز سال ۷۵ مقرر شد که بخشی از ارز حاصل از صادرات برای واردات کالا در اختیار صادرکننده قرار گیرد.

شیوه واردات کالا در مقابل صادرات به این صورت است که صادرکننده ابتدا برای صدور کالا به بانک پیمان ارزی می‌سپارد و پس از مدت مقرری که برای فرش ۸ ماه و برای کالاهای دیگر ۵ ماه می‌باشد، ارز حاصل از صادرات خود را به بانک معرفی و سپس اعلامیه خرید ارز و گواهی تسویه از بانک دریافت می‌کند.

بر اساس گواهی تسویه، مجوز واردات کالا به صادرکننده داده می‌شود و او با دریافت این مجوز، اقدام به گشایش اعتبار اسنادی برای کالاهایی که وزارت بازرگانی اعلام کرده است، می‌نماید.

■ آیا مقررات واردات در مقابل صادرات در سال جاری

(پیمان‌سپاری، واردات در مقابل صادرات و...) به وجود خواهد آمد؟

□ به نظر می‌رسد که تغییرات عمده و زیادی در مقررات ارزی کشور در آینده به وجود نمی‌آید، زیرا رییس‌جمهوری محترم کشور به حفظ ثبات نظام تجاری کشور اعتقاد دارند. خوشبختانه روند و شیوه تجاری کشور باثبات است و اگر تغییراتی به وجود آید در جهت بهبود آن خواهد بود.

■ بازرگانان کشور پیوسته از تغییر بخشنامه‌ها گلّه دارند. تا چه حد این شکایت را وارد می‌دانید؟

□ با توجه به ثبات سیاست‌های ارزی که بانک مرکزی تأکید بسیاری بر آن دارد، سال گذشته بخشنامه‌های کمی نسبت به سال‌های قبل صادر شد.

○ حتی اگر تغییر در بخشنامه‌ها در جهت مثبت باشد، باز هم صادرکنندگان ثبات بخشنامه‌ها را ترجیح می‌دهند زیرا می‌توانند برای بلندمدت برنامه‌ریزی کنند.

در سال ۷۵ بانک مرکزی فقط در چند مورد و بر اساس مصوبه‌های هیأت دولت که امتیازهایی به یک سری از صادرکنندگان می‌داد، تغییراتی در بخشنامه‌ها داد. اکثر بخشنامه‌هایی که در ابتدای سال ۷۵ برای سیاست‌های ارزی

تغییراتی داشته است. این تغییرات در چه زمینه‌ها و با چه اهدافی بوده است؟

□ در جهت ارایه تسهیلات بیشتر برای واردات در مقابل صادرات، در سال جاری تغییراتی ایجاد شد. طبق مصوبه ستاد تنظیم بازار، میزان برخورداری از ارز حاصل از صادرات محصولات کشاورزی و دامی برای ورود کالاهای مجاز از ۳۰ درصد به ۵۰ درصد افزایش یافت. این حد برای صادرکنندگان کالاهای صنعتی در سطح قبلی (۵۰ درصد) باقی ماند و برای صادرکنندگان فرش از ۳۰ درصد به ۱۰۰ درصد رسید.

○ بر اساس گواهی تسویه، مجوز واردات کالا به صادرکننده اعطا می‌شود و او با این مجوز اقدام به گشایش اعتبار اسنادی و واردات کالاهای اعلام شده از سوی وزارت بازرگانی می‌نماید.

اقدام وارداتی در برابر صادرات فقط از طریق گشایش اعتبار اسنادی و محدود به ۲۹ قلم کالا می‌باشد. البته در این اقدام شاید هزاران نوع کالا وجود دارد، برای مثال یکی از کالاهای قابل ورود در مقابل صادرات، مواد اولیه واحدهای تولیدی است که شمار زیادی از کالاها را دربرمی‌گیرد.

■ آیا در آینده باز هم تغییراتی در مقررات ارزی

می‌خواهد وارد کند در فهرست ۲۹ قلم اعلام شده از سوی وزارت بازرگانی باشد، در بانک مرکزی و نظام بانکی بیش از یک هفته معطل نمی‌شود. با برنامه‌ریزی‌های انجام شده در آینده نزدیک این زمان به ۲۴ ساعت تقلیل خواهد یافت.

○ وظیفه سیستم بانکی، پی‌ریزی طرحی است که ارز به‌راحتی به واردکننده واقعی انتقال یابد و از دلال‌بازی و واسطه‌گری جلوگیری کند.

■ لطفاً شیوه انجام واردات در برابر صادرات به روش

قانونی و صحیح را اعلام بفرمایید.

□ صادرکننده پس از صدور کالا در مهلت مقرر (برای فرش ۸ ماه و دیگر کالاها ۵ ماه) باید ارز حاصل از صادرات خود را به نظام بانکی معرفی کند. سپس ۲ ماه فرصت دارد که از نظام بانکی بخواهد گواهی مجوز واردات برایش صادر شود. نظام بانکی پس از دریافت ارز، ابتدا به تسویه پیمان ارزی صادرکننده می‌پردازد و آن را باطل می‌کند، و فضا را برای دریافت گواهی واردات باز می‌گذارد.

○ بانک مرکزی با صادرکنندگان و واردکنندگان حرفه‌ای و سابقه‌دار هیچ مشکلی ندارد، مشکل بانک با برخی افراد است که می‌خواهند تجارت کنند، اما با قوانین و مقررات آشنایی ندارند.

زمانی که بانک گواهی مجوز واردات برای صادرکننده صادر نمود، وی چهار ماه فرصت دارد که اقدام به ثبت سفارش برای کالاهای اعلام شده از سوی وزارت بازرگانی (۲۹ قلم) نماید. پس از آن در هر زمانی می‌تواند کالای موردنظر خود را وارد کشور کند. معمولاً پس از آنکه صادرکننده مجوز واردات از بانک گرفت، مدارک ثبت سفارش کالای موردنظر خود را (مجوزهای وزارت بازرگانی، صنایع و...) بدون مجوز تخصیص ارز از سیستم بانکی دریافت و به بانک رابط خود می‌دهد. بانک رابط این مدارک را برای بانک مرکزی ارسال می‌کند و این بانک فقط برای داشتن آمار و ثبت اطلاعات از مدارک مورد بحث استفاده می‌کند و پس از صدور گواهی ثبت آماری یا فیش ارزی آن را به بانک رابط می‌فرستد و این جریان حدود یک هفته به طول می‌انجامد. از آن پس بانک رابط مجاز می‌باشد که بر اساس فیش بانک مرکزی، اقدام به گشایش

صادر شد، تا پایان سال برقرار بود.

بخشنامه‌های جدید نیز در جهت بهبود صادرات غیرنفتی و بهتر شدن شرایط تجاری تغییر کرد. به‌طور کلی بانک مرکزی در سال‌های ۷۴ و ۷۵ کمترین تعداد بخشنامه‌ها از سال ۷۰ به بعد را داشت. این رکوردی است که ثبات اوضاع اقتصادی کشور را نشان می‌دهد. تغییر در بخشنامه‌ها حتی اگر در جهت مثبت و بهتر شدن تسهیلات باشد، باز هم صادرکنندگان معتقد هستند که ثبات بخشنامه‌ها بهتر است و آنها می‌توانند برنامه طولانی‌مدت خود را پایه‌ریزی کنند و ادامه دهند.

○ اگر واردکننده برای واردات کالا در مقابل صادرات، تمام مجوزهای لازم را در دست داشته باشد، بیش از یک هفته در نظام بانکی معطل نمی‌شود. با برنامه‌ریزی‌های انجام شده این مدت در آینده نزدیک به ۲۴ ساعت می‌رسد.

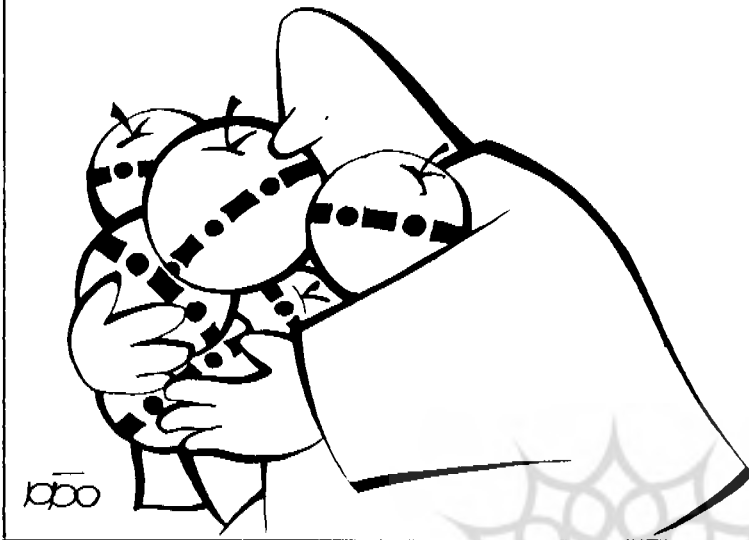
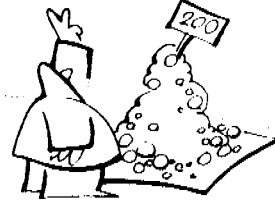
■ سپردن پیمان ارزی برای صادرات غیرنفتی و نیز

مقررات صادرات چه مزایایی دارد؟

□ سپردن پیمان ارزی برای صادرات در اکثر کشورهای جهان متداول است. با اخذ پیمان و واردات اقلام مجاز، نیازهای وارداتی کشور تأمین می‌شود. اما از شیوه‌های پسندیده در اقتصاد کشور، استفاده از قرارداد بیع متقابل است. در این قالب تجار اقدام به عقد قرارداد با شریک خارجی برای واردات ماشین‌آلات می‌کنند و ارزش این تجهیزات از محل ارز حاصل از صدور تولیدات آن پرداخت می‌شود. این امر در نهایت به رشد صادرات کمک می‌کند. هر اندازه که کیفیت کالاهای صادراتی ارتقا یابد، تعیین تراز بازرگانی کشور رشد خواهد کرد و با افزایش صادرات غیرنفتی، به اهداف برنامه اقتصاد بدون نفت نزدیک می‌شویم و وابستگی به ارز نفت کاهش می‌یابد.

■ سرعت عملیات بانکی در اجرای مقررات واردات در برابر صادرات کند می‌باشد و اکثر صادرکنندگان از این موضوع اظهار ناخرسندی می‌کنند. چگونه این مشکل رفع خواهد شد؟

□ اگر واردکننده‌ای که در نظر دارد از محل ارز حاصل از صادرات غیرنفتی نسبت به واردات اقلام مجاز اقدام کند، تمام مجوزهای لازم از وزارت صنایع و بازرگانی، مجوز عدم ساخت داخل و... را در دست داشته باشد و کالایی را که

وارد کشور شد، صادرکننده موظف است پروانه سبز ورودی کالا را برای تسویه نهایی ارز انتقال یافته به سیستم بانکی ارائه کند. بانک با دریافت این پروانه، تعهد نهایی را صادر می‌کند.

■ آیا صادرکنندگان می‌توانند امتیاز واردات در برابر

صادرات را به اشخاص حقیقی یا حقوقی دیگر انتقال دهند؟

□ در یکی از بندهای بودجه سال ۷۶ تصریح شده است که صادرکنندگان فرش مجاز هستند در مقابل ۱۰۰ درصد صادرات خود کالا وارد کنند و نیز در همین بند اجازه داده شده است که توسط صادرکننده یا نماینده او اقدام به واردات کالا شود. منتهی برای عملکرد صحیح این شیوه و جلوگیری از بورس‌بازی، دلالی و واسطه‌گری و نیز رسیدن جنس به دست مصرف‌کننده واقعی، بانک مرکزی در حال تدوین یک طرح جامع است. با تصویب این طرح و اجرای آن، نقل و انتقال صورت می‌گیرد. در حال حاضر مجوز نقل و انتقال آزاد گواهی‌نامه مجوز واردات صادر نشده و این امر ممنوع است.

■ به نظر جنابعالی آیا انتقال گواهی‌نامه مجوز واردات از

صادرکنندگان فرش به غیر، شیوه‌ای صحیح است؟

□ به نظر من یک صادرکننده، حتماً نمی‌تواند واردکننده باشد و اگر صادرکننده‌ای کالایی را وارد می‌کند، این واردات «صوری» است و واردکننده حقیقی شخص دیگری است که به

اعتبار اسنادی یا برات اسنادی برای صادرکننده کند.

■ چه تسهیلاتی برای استفاده صادرکنندگان از مقررات

واردات در مقابل صادرات وجود دارد؟

□ صادرکننده‌ای که بخواهد از محل ارز حاصل از صادرات خود، اقدام به واردات کالا کند، می‌تواند بارها گشایش اعتبار خود را تمدید یا اصلاح کند، از تسهیلات ویژه بانکی برای واردات کالا استفاده نماید و در فرصت مقرر، کالای خود را وارد کند. به‌طور کلی پرداخت وجه از سوی صادرکننده از طریق «حواله» امکان ندارد و فقط از طریق «برات اسنادی» یا «اعتبار اسنادی» و توسط سیستم بانکی صورت می‌گیرد.

○ صادرکننده کالا به آسیای میانه که در نظر

دارد از این کشورها جنس وارد کند، می‌تواند

پس از رویت نمونه جنس ارایه شده در گمرک

جمهوری اسلامی ایران، اقدام به صدور کالای

خود نماید.

تمام اعتبارات اسنادی که از این طریق گشایش می‌یابد، نقد است و اختیار ورود کالا با واردکننده است که در واقع از «مجوز واردات» استفاده می‌کند. پس از آن که کالا با این روش

○ **مواردی که صادرکننده موفق به صدور کالا نشده یا کالایش از بین رفته، رخ داده که در کمیسیونی در بانک مرکزی بررسی شده و پس از دریافت اسناد مستند، بانک پیمان ارزی صادرکننده را باطل کرده است.**

این بانک با صادرکنندگان و واردکنندگان حرفه‌ای و سابقه‌دار هیچ مشکلی ندارد، زیرا آنها با سیستم بانکی آشنا هستند و سیستم بانکی نیز به آنها اعتماد دارد و برایشان تسهیلاتی را فراهم می‌کند. توصیه می‌کنم که واردکننده یا صادرکننده هر یک کار خود را انجام دهد. نباید صادرکننده، کالای صادراتی خود را به نام شخص دیگری که از صادرات اطلاع کافی ندارد، صادر کند. این امر مشکلاتی را در عدم واریز مبلغ پیمان و سیستم بانکی ایجاد می‌کند و برای صادرکنندگان هزینه‌های اضافی به بار می‌آورد.

صادرکنندگان و واردکنندگان هر یک باید در جایگاه واقعی خود باشند و کار خود را به نحو مطلوب انجام دهند. مواردی رخ داده که صادرکننده واقعی نتوانسته کالای خود را صادر کند و یا در آن سوی مرز، کالاهایش از بین رفته است. وی این موضوع را به بانک مرکزی منعکس نموده و بانک در کمیسیونی ویژه با دید مثبت موضوع را بررسی کرده است. اگر صادرکننده مدارک مستند ارائه دهد، پیمان ارزی وی باطل می‌شود. این موضوع به شرطی است که کار از مجرای صحیح انجام شود.

■ **بسیاری از صادرکنندگان کالا با سپردن پیمان ارزی مخالفت می‌کنند. ریشه این مخالفت در چیست؟**

□ برخی تجار پیمان ارزی را یک محدودیت تلقی می‌کنند، در حالی که چنین نیست و یک امتیاز بزرگ می‌باشد که به صادرکننده داده می‌شود. برای مثال اگر صادرکننده‌ای یک قطعه فرش را بدون سپردن پیمان ارزی صادر کند، ارز حاصل از آن نسبت به صادراتی که با پیمان انجام شده باشد، مزایای کمتری دارد. با ارز حاصل از سپردن پیمان، صادرکننده اجازه واردات کالا را دارد، ولی ارز حاصل از صادرات بدون پیمان ارزی این امتیاز را ندارد. به عبارت دیگر امروزه پیمان ارزی یک امتیاز برای صادرکننده محسوب می‌شود.

همه صادرکنندگان واقعی از پیمان ارزی استقبال می‌کنند، زیرا با وجود پیمان، کار صادرات در ید اختیار صادرکنندگان

○ **صادرکنندگان فرش، پسته و سالامبور به کشورهای آسیای میانه حتماً باید ارز حاصل از صادرات خود را به سیستم بانکی معرفی کنند و طبق مقررات از این کشورها یا دیگر کشورها جنس وارد نمایند.**

تصور می‌کنم که صادرکننده باید آسوده باشد تا بتواند صادرات خود را انجام دهد و روی وارد کردن اقلام کالایی که در آن تخصصی ندارد، فکر نکند. وظیفه سیستم بانکی آن است که طرحی را پی‌ریزی کند که ارز به راحتی بتواند به واردکننده واقعی انتقال یابد و از دلال‌بازی، بورس‌بازی و واسطه‌گری نیز جلوگیری کند.

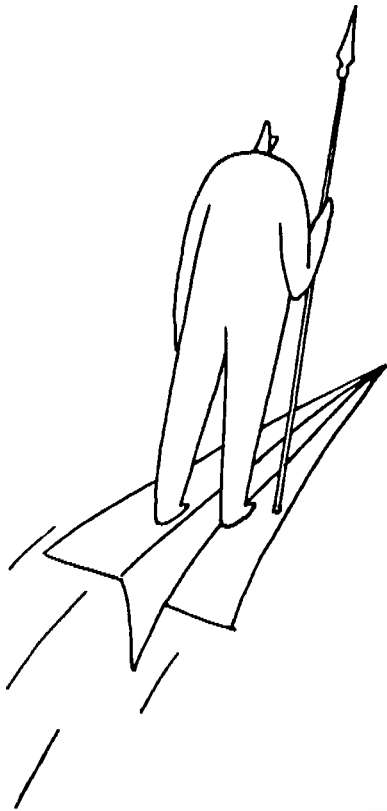
■ **جنابالی چه توصیه‌ای به صادرکنندگانی که در نظر دارند از محل ارز صادراتی خود اقدام به واردات کالا کنند، دارید؟**

□ توصیه من به آنها، انجام تحقیقات لازم درباره کالایی که می‌خواهند وارد کنند می‌باشد و پس از اقدامات اولیه برای نهایی شدن کار به سیستم بانکی مراجعه نمایند تا بانک برای آنها گشایش اعتبار کند تا هیچ مشکلی درباره پرداخت وجه نداشته باشند. ضرورت «برات اسنادی» یا «اعتبار اسنادی» برای امن شدن پول واردکننده است، تا هنگامی که فروشنده آن سوی مرز کالا را ارسال نمود و این کالا طبق شرایط قرارداد آنها بود، پول از طریق سیستم بانکی حواله شود.

سیستم بانکی سعی می‌کند شرایطی را فراهم سازد که امر واردات در مقابل صادرات انجام شود. در این زمینه برنامه‌هایی در حال طراحی است تا زمان دریافت مجوزها از بانک کوتاه‌تر شود. هدف بانک مرکزی کاهش تشریفات اداری در عملیات بانکی می‌باشد. قرار است در این زمینه از شبکه‌های رایانه‌ای استفاده شود.

■ **بانک مرکزی در اجرای مقررات واردات در مقابل صادرات با چه مشکلاتی از سوی صادرکنندگان و واردکنندگان روبه‌رو می‌باشد؟**

□ بزرگ‌ترین مشکل بانک مرکزی در رابطه با تجار در حال حاضر، آن است که برخی از آنها از قوانین و مقررات موجود اطلاعی ندارند و با این شرایط می‌خواهند به واردات و صادرات کالا بپردازند.

واقعی می‌باشد. ارسال فرش توسط مسافران که بدون پیمان ارزی صورت می‌گیرد، مورد اعتراض تمام صادرکنندگان واقعی فرش است. با وجود پیمان، کار صادرات به صورت تخصصی انجام می‌شود و امتیازی برای تجار است.

■ با وجود آن که صادرات با سپردن پیمان ارزی انجام می‌شود، اما میان آمارهای منتشره از سوی بانک مرکزی و گمرک جمهوری اسلامی ایران اختلاف وجود دارد. علت چیست؟

□ پیمان ارزی که دولت از صادرکنندگان اخذ می‌کند، ۲ آمار دارد:

۱) آماری که گمرک می‌دهد که آمار واقعی ارز حاصله نیست زیرا روی اظهارنامه برخی کالاها تخفیف‌هایی داده می‌شود ولی گمرک روی اظهارنامه واقعی، آمار پیمان ارزی نمی‌دهد.

۲) آمار بانک مرکزی که روی سپردن پیمان ارزی واقعی اعلام می‌شود.

آمار پیمان ارزی سال ۷۵ از سوی بانک مرکزی اعلام نشده، اما گمرک این آمار را ۲/۲ میلیارد دلار داده است. آمار بانک مرکزی چند درصد از این رقم کمتر است.

اگر آمار پیمان ارزی صادرات غیرنفتی از سوی بانک مرکزی ۲/۷ میلیارد دلار باشد، حدود ۵۰۰ میلیون دلار اختلاف وجود دارد. بخشی از این میزان مربوط به صادرات به کشورهای آسیای میانه است که بدون سپردن پیمان به طور مستقیم کالا وارد می‌شود. بخشی نیز مربوط به واحدهای تجاری دولتی مانند فولاد و پتروشیمی است که نیازهای خود یا مردم را وارد می‌کنند و یا مازاد درآمد ارزی آنها برای سایر مصارف به دولت واگذار می‌شود.

حدود یک‌سوم نیز مربوط به تجار بخش خصوصی است که در داخل کالاهایی را عرضه می‌کنند که در شمار مقررات واردات در برابر صادرات می‌باشد. حدود یک میلیارد دلار صرف واردات در مقابل صادرات می‌شود.

■ شیوه استفاده از مقررات واردات در مقابل صادرات برای تجاری که بخواهند با کشورهای آسیای میانه تجارت کنند، چگونه است؟

□ در رابطه با صادرکنندگان کالا به کشورهای تازه استقلال یافته شوروی سابق، این ضابطه وجود دارد که آنها از ۱۰۰ درصد ارزش پیمان ارزی سپرده‌شان بدون معرفی ارز به سیستم بانکی، می‌توانند اقدام به واردات کالا نمایند. از آنجا که

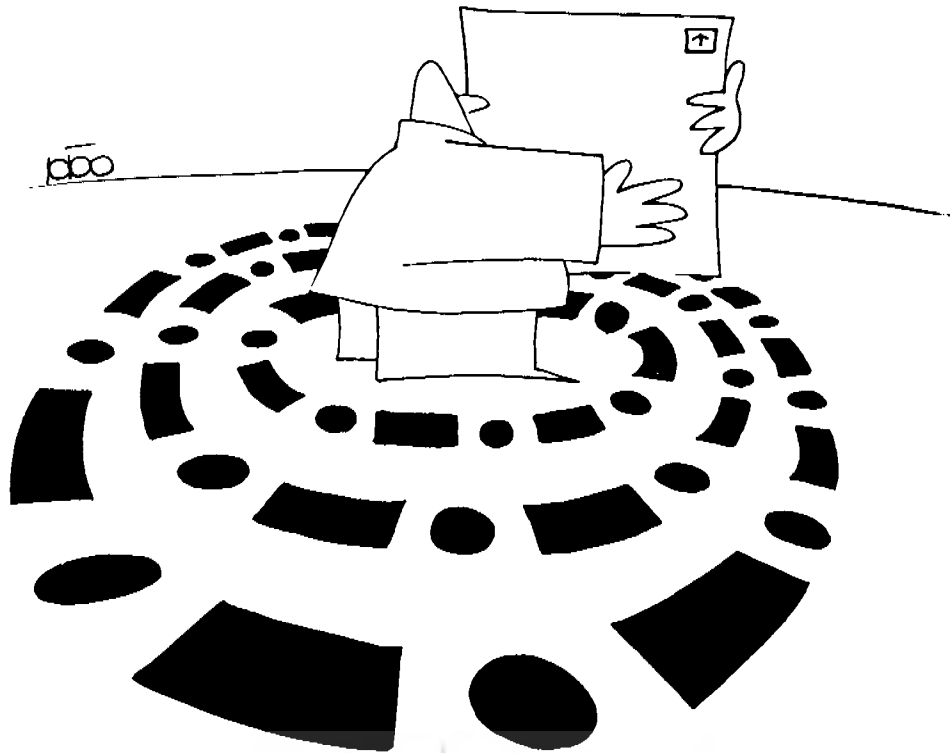
اقدام صادراتی کشورهای آسیای میانه محدود است، معمولاً در فهرست اعلام شده از سوی وزارت بازرگانی می‌باشند.

اگر صادرکننده‌ای به یکی از کشورهای آسیای میانه جنس صادر کند، می‌تواند از سایر کشورهای این منطقه جنس وارد نماید و مانعی وجود ندارد. البته این تسهیلات در اختیار صادرکننده‌ای است که حتماً جنس وارداتی خود را از یکی از کشورهای تازه استقلال یافته خریداری کرده باشد.

تسهیلات دیگری نیز وجود دارد به این صورت که صادرکننده قبل از اقدام به صدور کالا می‌تواند جنس موردنظر خود را که فروشنده (در این منطقه) به گمرک ایران ارسال کرده است، رؤیت کند و سپس به صدور کالای خود مبادرت ورزد. زیان بانکی این اقدام عبارت است از: «ثبت سفارش در مقابل کالایی که حمل شده باشد و در گمرک ایران موجود باشد، در مقابل پیمان ارزی بلامانع است.» با این روش صادرکنندگان کالا به کشورهای آسیای میانه با خیال راحت می‌توانند پس از رؤیت جنس وارداتی، کالای خود را ارسال کنند.

به تازگی سیستم بانکی موافقت کرده است که اگر شخصی اسناد کالای وارداتی را به نام شخص دیگری وارد کشور کرده باشد، اجازه دارد اسناد را به نام صادرکننده‌ای که می‌خواهد در مقابل صادرات خود جنس وارد کند، ظهنویسی کند.

از سوی دیگر صادرکنندگان کالا به کشورهای آسیای

سیستم بانکی.

■ وضعیت تجارت در بازارچه‌های مرزی تابع چه

قانونمندی می‌باشد؟

تا هنوز سیستم مبادله کالا در بازارچه‌های مرزی کاملاً جا نیفتاده است. سیستم بانکی معتقد است که اگر از طریق بازارچه‌های مرزی صادرات انجام می‌شود، باید ارز حاصل از آن به سیستم بانکی برود تا بانک بتواند تسهیلات لازم را در اختیار مرزنشینان قرار دهد، به گونه‌ای که کالاهای موردنیاز آنها وارد شود.

البته در عمل این کار امکان‌پذیر نیست، زیرا بازارچه‌های مرزی در محل‌هایی قرار دارند که افراد اقدام به ارسال جنس به آن سوی مرز می‌نمایند و کالاهای خاصی که در لیست معین محدود است. معامله در بازارچه‌های مرزی اغلب به صورت پایاپای و تا سقف محدودی می‌باشد. ورود کالا منوط به صدور کالا می‌باشد و سالانه در هر بازارچه تا سقف ۱۰ میلیون دلار (۵ میلیون دلار کالا صادر و به همین میزان وارد می‌شود) معامله انجام می‌شود.

میانه در مقابل معرفی ارز حاصل از صادرات خود به این کشورها، مجوز واردات کالا از دیگر کشورها (کشورهای غربی و غیرآسیای میانه) بگیرند. این مجوز برای صادرکنندگان میوه ۳۰ درصد، برای صادرکنندگان فرش ۱۰۰ درصد و برای صادرکنندگان کالاهای صنعتی ۵۰ درصد ارز حاصل از صادرات می‌باشد.

همچنین آن گروه از صادرکنندگان فرش، پسته و سالامبور که به کشورهای آسیای میانه جنس صادر کرده‌اند، باید ارز حاصل از صادرات خود را به سیستم بانکی معرفی کنند و طبق مقررات عمومی واردات کشور، اقدام به ورود کالا نمایند.

○ سیستم مبادله کالا در بازارچه‌های مرزی هنوز کاملاً جا نیفتاده است، با این حال در هر بازارچه سالانه تا سقف ۱۰ میلیون دلار کالا مبادله می‌شود.

در جمع‌بندی درباره واردات در مقابل صادرات به کشورهای آسیای میانه می‌توان گفت، صادرکنندگان کالا به این منطقه به دو صورت می‌توانند کالا وارد کنند:

- ۱) از طریق عمومی که برای تمام صادرکنندگان می‌باشد.
- ۲) با استفاده از ۱۰۰ درصد پیمان ارزی بدون معرفی به